

MUHİBBÎ BİBLİYOGRAFYASI BIBLIOGRAPHY OF MUHİBBÎ

Cihan DADAŞ

Öz

Kanunî Sultan Süleyman tarih kitaplarında hakkında sayfalarca, ciltlerce söz söylenen bir Osmanlı padişahıdır. Önemli tarihî kişiliği yanında yazdığı şiirlerle de adından övgüyle söz ettirmeyi başarmıştır. Şiirlerinde Muhibbî mahlasını kullanan Sultan Süleyman'ın şiirlerinin toplandığı Türkçe ve Farsça iki *Dîvân*'ı bulunmaktadır. *Türkçe Dîvân*'ın yurt içi ve yurt dışı kütüphanelerinde pek çok nüshası vardır. *Dîvân*'ın hacmi bakımından şair padişahlar arasında birinci sırada olan Muhibbî, diğer dîvân şairleri arasında da önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışmada Muhibbî ve şiirleri üzerine yapılmış çalışmaların bibliyografyasını oluşturmayı amaçladık. Muhibbî üzerine tez çalışmamızda kaynak taraması yaparken ulaştığımız kaynakların her geçen gün arttığını farkına vardık. Hem kendi çalışmalarımız hem de bu alanda çalışacak başka araştırmacılar için Muhibbî bir bibliyografyası hazırlamayı gerekli gördük. Elde ettiğimiz çalışmaları türlerine göre tasnif ettik ve çalışmaların bibliyografik künyelerini listeledik.

Çalışmanın giriş kısmında Muhibbî'nin edebî kişiliği ve eserleri ile ilgili kısa bilgi verildikten sonra bibliyografya kavramı üzerinde kısaca duruldu. Ardından Muhibbî'nin eserlerinin nüshaları listelendi. Yapılan taramalar sonucunda *Türkçe Dîvân*'ın 39, *Farsça Dîvân*'ın 5 nüshası tespit edildi.

Bibliyografyanın ikinci kısmını Muhibbî'nin eserleri ve edebî kişiliği üzerine yapılmış çalışmalar oluşturmaktadır. Çalışmalara bakıldığında yoğunluğun *Türkçe Dîvân* üzerinde olduğu, *Farsça Dîvân* üzerine yapılmış çalışmaların sayısının ise birkaç tane ile sınırlı kaldığı görülmüştür. Çalışmaların türleri ve sayıları şu şekildedir: 1)Ansiklopedi Maddeleri (5) 2)Antolojiler (28) 3)Bildiriler (23) 4)Edebiyat Tarihleri (11) 5)Gazete

Yazıları (2) 6)Kitaplar (22) 7)Kitap Bölümü (30) 8)Kitap Tanıtım – Eleştiri – İnceleme (7) 9)Makaleler (68) 10)Şiir Yayımları (18) 11)Tezler (Bitirme-Yüksek Lisans-Doktora) (24) 12)Tezkireler (15)

Bir eksiksizlik iddiasında olmayan bu bibliyografyaya gözden kaçan kaynakların ve yeni yapılan çalışmaların eklenmesiyle listedeki çalışmaların sayısı artacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kanunî Sultan Süleyman, Muhibbî, dîvân şiiri, bibliyografya, kaynakça, literatür

Abstract

Sultan Suleyman the Magnificent is an Ottoman sultan who has been told about the pages of history in volumes. He has also praised his name with his poetry as well as his important historical personality. In his poems, there are two Turkish and Persian *Dîvân*, in which the poems of Sultan Suleyman, who used the Muhibbî renaissance, were collected. Turkish there are many copies in the domestic and foreign libraries of *Dîvân*. Muhibbî, who is the first among the poet sultans in terms of the volume of *Dîvân*, also has an important place among the other poets.

In this work we aimed to form a bibliography of the works on Muhibbî and his poems. We were aware of the fact that the resources we received while browsing sources in our work on Muhibbî are increasing day by day. For our own work and for other researchers who will work on this area, we need to prepare a bibliography of Muhibbî. We have classified the studies we have obtained according to their type and we have listed the bibliographic cues of the studies.

Shortly after brief information about the literary personality and works of Muhibbî in the study, he briefly focused on the concept of bibliography. Subsequently, the copies of the works of Muhibbî are listed. 39 copies of Turkish *Dîvân*, 5 copies of Persian *Dîvân* were identified.

The second part of the bibliography is the work on Muhibbî's works and his literary personality. When we look at the studies, it is seen that the density is over Turkish *Dîvân* and the number of studies on Persian *Dîvân* is limited to a few. The types and numbers of works are as follows: 1) Encyclopedia Articles (5) 2) Anthologies (28) 3) Notifications (23) 4) Literary Dates (11) 5) Newspaper Writings (2) 6) Books (22) 7) Book Section (30) 8) Books Presentation - Criticism - Review (7) 9) Articles (68) 10) Poem Publishing (18) 11) Thesis (Graduation-Graduate-Doctorate) (24) 12) Tezkires (15)

This bibliography, which is not about completeness, will increase the number of studies on the list by adding obsolete resources and new work.

Key Words: Suleiman The Magnificent, Muhibbî, dîvân poetry, bibliography, references, literature

Giriş

Onuncu Osmanlı padişahı olan Kanunî Sultan Süleyman 1494'te Trabzon'da doğmuştur. 1520'de babası Yavuz Sultan Selim'in vefatından sonra tahta geçmiştir. Devletin en şaşaalı yıllarında yönetime gelen Sultan Süleyman gerek içeride gerek dışarıda adından övgüyle söz ettirmiştir. Yabancılar tarafından 'Muhteşem Süleyman' olarak tanınan Kanunî Sultan Süleyman, toplam kırk altı yıllık saltanat süresinin on yıla yakın bir kısmını seferlerde geçirmiştir. (İsen vd. 2012: 109) 1566 yılında Zigetvar seferi sırasında vefat eden Sultan Süleyman, yönetimi, adaleti, başarısı, sanata değer vermesi ve şairliği ile Osmanlı padişahları arasında ayrı bir yere sahip olmuştur. Saltanatı süresi boyunca ilim, sanat ve şiir erbabına destek olmuş, onları teşvik etmiştir. Etrafına topladığı âlim, şair ve sanatkarlarla başta saray olmak üzere devrinde çeşitli sanat ve medeniyet merkezinin oluşmasına katkı sağlamıştır.

Kendisi de şair olan Kanunî Sultan Süleyman'ın Muhibbî mahlasıyla yazdığı şiirlerinin toplandığı Türkçe ve Farsça iki *Dîvân*'ı bulunmaktadır. Daha çok Muhibbî mahlasını kullanan şair bazen de vezin gereği mahlasının Muhib ve Muhib şekillerini kullanır. Oldukça hacimli olan *Türkçe Dîvân*'ın yurt içi ve yurt dışı kütüphanelerinde pek çok nüshası bulunmaktadır. *Dîvân*'ın hacmi bakımından şair padişahlar arasında birinci sırada olan Muhibbî, diğer dîvân şairleri arasında da önemli bir yere sahiptir. *Türkçe Dîvân*'ın son neşrine göre 4100'ün üzerinde şiiri bulunmaktadır. Şiirlerine bakıldığında kullandığı hayaller, dili kullanmadaki ustalığı gibi unsurlar ona dîvân şiiri tarihi içinde önemli bir yer kazandırmış, onun bazı beyit ve mısraları atasözü haline gelmiştir. Aşağıda dîvânlarının listesinde görüleceği üzere nüshaların çokluğu ve şiirlerine nazireler yazılması onun şiirlerinin sevilip okunduğunun bir göstergesi olabilir. Ancak bu noktada şairin aynı zamanda bir hükümdar olduğu da unutulmamalıdır. Farsça şiirleri, nicelik ve nitelik bakımından Türkçe şiirleri kadar ön planda olmasa da Muhibbî'nin Farsça şiir söyleme kabiliyetini gösterir niteliktedir.

Hacimli *Dîvân*'ına bakıldığında Muhibbî genellikle lirik konularda şiirler yazmıştır. Bunun yanı sıra hamâsî duygular, mutasavvıfâne söyleyişler gibi farklı konulara yer verdiği şiirleri de görülmektedir. Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait kelimeleri şiirlerinde kullanan Muhibbî, oldukça sade bir dil kullanmıştır. Eser verdiği XVI. yüzyıla bakıldığında devrin diğer şairlerinde süslü ve sanatlı, yabancı kelime ve terkiplerle yüklü eserler görmek mümkünken onun şiirlerinin çoğunda yabancı terkipler çok azdır hatta bazılarında hiç yoktur. Sade söyleyişi yanında atasözü ve deyimlere sıkça başvurduğu da görülür.

Muhibbî Dîvânı neşirlerine bakıldığında; ilk neşreden kişi olarak kendisi de bir hanedan üyesi ve aynı zamanda şair olan II. Mahmut'un kızı Âdile Sultan (1826-1899) karşımıza çıkmaktadır. (Âdile Sultan 1308/1890) *Türkçe Dîvân*'dan yapılan seçmelerden müteşekkil bu matbû dîvân, Vahit Çabuk tarafından hazırlanarak (Çabuk 1980) yeni harflerle, İstanbul'da 3 cilt halinde, 1980 yılında yeniden basılmıştır. (Yılmaz 1996: 10) Coşkun Ak tarafından *Dîvân* üzerinde 1977 yılında doktora tezi olarak akademik bir çalışma yapılmıştır. (Ak 1977) Âdile Sultan neşri ve *Dîvân* nüshalarından önemlilerinin seçilip karşılaştırılmasıyla ortaya koyulan bu çalışma 1987 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tek cilt halinde (Ak 1987), 2006 yılında ise Trabzon Valiliği tarafından iki cilt halinde yayımlanmıştır. (Ak 2006a) Aşağıda listesi verilen nüshalardan Nuruosmaniye Kütüphanesi 3873 numarada kayıtlı nüsha Günay Kut'un geniş bir incelemesi ile birlikte tıpkıbasım olarak 2001 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığınca basılmıştır. (Kut 2001) İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi 5467 numarada kayıtlı nüsha ise İsmail Beyazıt koordinatörlüğünde 2005 yılında Zonguldak Ereğli Demir Çelik

Fabrikası tarafından yine tıpkıbasım olarak yayımlanmıştır. (Beyazıt 2005) Bir başka tıpkıbasım ise Nurhan Atasoy'un saray nakkaşlarından Karamemi'yi incelediği çalışmasında Karamemi'nin tezhiplendiği nüshanın tıpkıbasım yayımıdır. (Atasoy 2016) Fatemeh Modarresi ve Vahid Rezaei Hamzekandi tarafından 2014 yılında *Muhibbî Mahlaslı Kanunî Sultan Süleyman'ın Dîvân Külliyyatı: Farsça ve Türkçe Dîvânı* adıyla yapılan neşir yurt dışındaki Muhibbî çalışmalarına bir örnek olması açısından önemlidir. (Moderresi vd. 2014) *Dîvân*'ın Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunan nüshası Orhan Yavuz başkanlığındaki ekip tarafından inceleme ve metin olarak, çalışmasının sonuna da nüshanın tıpkıbasımını eklenerek 2014 yılında yayımlanmıştır. (Yavuz vd. 2014) Muhibbî'nin kendi el yazısı olan ve Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Hazine Kitaplığı 1132 numarada kayıtlı nüsha da Orhan Yavuz tarafından 2014 yılında yeni harflere aktarılarak ve nüshanın tıpkıbasımını yapılarak yayımlanmıştır. (Yavuz 2014) *Türkçe Dîvân*'ın son neşri ise Kemal Yavuz ve Orhan Yavuz tarafından yapılmıştır. Öne çıkan nüshaların, birkaç mecmua ve cönkün taranıp karşılaştırılmasıyla ortaya koyulan çalışmada Muhibbî'nin 4100 civarında şiiri tespit edilmiş ve bu çalışma 2016 yılında Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı tarafından yayımlanmıştır. (Yavuz vd. 2016) *Farsça Dîvân* üzerinde ise Kasım Gelen 1989 yılında bir yüksek lisans çalışması yapmıştır. (Gelen 1989) Coşkun Ak ise *Farsça Dîvân*'ı 2006 yılında yeni harflere aktararak ve şiirlerin çevirisini yaparak yayımlamıştır. (Ak 2006b)

Muhibbî üzerine tez çalışmamızda kaynak taraması yaparken ulaştığımız kaynakların her geçen gün arttığının farkına vardık. Hem kendi çalışmalarımız için hem de bu alanda çalışacak başka araştırmacılar için Muhibbî bibliyografyası hazırlamayı gerekli gördük. O yüzden bu çalışmamızda Muhibbî'nin eserleri ve edebi kişiliği üzerine yapılmış çalışmaların bibliyografyasını oluşturmayı amaçladık. Çalışmaları türlerine göre tasnif ettik ve çalışmaların bibliyografik künyelerini listeledik.

Bibliyografya Terimi ve Çalışmada İzlenen Yöntem

Türk Dil Kurumu'nun; belli bir konu, yer ve dönemle ilgili yayınları kapsayan veya en iyilerini seçen eser (TDK 2008: 29) olarak anlam verdiği bibliyografya kelimesi, eski Yunanca biblion (kitap) ve graphien (yazmak) kelimelerinden türeyen bir terimdir. Bibliyografya, yabancı dillerde literatür terimiyle de karşlanır. Bizde bu kavrama işaret etmek üzere kullanılan bibliyografya veya kitabiyat denilen kelimeye Türk Dil Kurumu'nun verdiği karşılık kaynakçadır. (Önal 2003: 1)

Bibliyografya terimini; her çeşit yayını (kitap, dergi, makale vb.) kısımlara ayırarak yıl, ay ve tür belirterek liste halinde gösteren yazı. Genellikle inceleme kitaplarının, araştırma yazılarının sonunda yer alır, bazen müstakil kitap olarak da yayımlanır. (Karataş 2001: 67-68) şeklinde tanımlamak ve açıklamak mümkündür.

Bibliyografik eserlerin geçmişini XV. yüzyıl ortalarında matbaanın keşfi ve sonrasında yayılmasına kadar götürmek mümkündür. Matbaanın yayılması ve gelişmesi ile basılan kitaplarda da bir artış görülmüş, bunun sonucunda bu yayınların takibini sağlayacak bibliyografik eserlere ihtiyaç duyulmuştur. Bibliyografik eserler Avrupa'da daha erken görülmeye başlar. Bizde matbaanın geç kullanılması bibliyografik eserlerin de gecikmesine ve yavaş gelişmesine sebep olmuştur. Ülkemizde XVII. yüzyılda Kâtip Çelebi (1609-1657) tarafından kaleme alınan *Keşf'üz-zünûn* ile başlayan bibliyografya çalışmaları yavaş bir gelişim göstermiş, bu çalışmalar daha çok cumhuriyet döneminde yaygınlaşmış ve önem kazanmıştır. (Önal 2003: 2-6)

Bibliyografya çalışmaları araştırmacılar için birçok yönden önem arz etmektedir. Öncelikle, yapılan yayınların, çalışmaların bir denetimini sağlar. Bu denetim sayesinde aynı konunun tekrar tekrar çalışılmasının da önüne geçilmiş olur. Bunun yanında araştırma yapacak kişiye çalışacağı konu ile ilgili bir kaynak ve bilgi havuzu oluşturur. Bu havuz yardımıyla çalışmada nelerden bahsedilmesi gerektiğinin, o konuda daha önce nelerden bahsedilmediğinin tespiti daha kolay yapılır. Ayrıca bibliyografyalar yapılan çalışmaların bir tescili niteliğindedir. Bibliyograflarda kayıt altına alınan çalışmalar daha çok kişi tarafından bilinecek ve çalışmaların unutulmasının da önüne geçilecektir.

Bibliyografyaların oluşturulması ve düzenlenmesinde belli bir kural veya şekil yoktur. Tercihe göre ya da ele alınan konunun içeriğine göre bibliyografyalar; kapsamaları, sunuluş biçimleri, düzenlenişleri vs. bakımlarından çeşitli sınıflara ayrılabilir. Kapsam olarak; genel bibliyografyalar, yayınları herhangi bir konu sınırlaması yapmadan listeler; özel bibliyografyalar ise bir tek konu veya birbiriyle yakın ilgisi olan konularda yayımlanmış eserleri ele alır. Sunuş şekilleri bakımından; basit bibliyografyalar, ele aldıkları eserlerin yalnız belli bir düzene göre tertiplenmiş künyelerini ihtiva eder; tahlilî bibliyografyalar, ele aldıkları eserlerin muhtevaları hakkında da bilgi verir; tenkidî bibliyografyalar ise, eserlerin hazırlanmış şekillerini, düzenlenmelerini eleştirel bir bakışla verir. Düzenlenme yönünden ise bibliyografyalar genellikle alfabetik, sistematik ve kronolojik olarak düzenlenir. Alfabetik bibliyografyalarda eserler yazarın soyadı veya adına göre sıralanır. Sistematik bibliyografyalarda eserler konu veya türlerine göre sınıflandırılır. Kronolojik bibliyografyalarda ise eserler yayım tarihine göre sıralanır. (Önal 2003:6-8)

Muhibbî ile ilgili yayınların ele alındığı bu çalışmada eserler türlerine göre tasnif edildi. Tasnifin her başlığı altındaki eserler yazar soyadlarına göre alfabetik sıralandı. Dolayısıyla bu çalışmada (yukarıda bahsedilen bibliyografya türlerinden) belirli bir konu üzerine derleme yapılması yönüyle kapsam olarak özel bibliyografya, eserlerin sadece künyelerinin verilmesi yönüyle sunuş şekli bakımından basit bibliyografya, eserlerin türlere göre tasnif edilmesi yönüyle düzenlenme bakımından sistematik bibliyografya yöntemleri tercih edildi.

Eserler genel olarak iki başlık altında gruplandırıldı:

- Muhibbî'ye Ait Eserler
- Muhibbî'nin Eserleri ve Edebi Kişiliği Üzerine Yapılmış Çalışmalar

Muhibbî'ye ait eserler *Türkçe Dîvân* ve *Farsça Dîvân* şeklinde ele alındı ve dîvânların nüshaları listelenip gerekli görülen yerlerde dipnotta nüsha ile ilgili açıklamalar yapıldı. Yapılan taramalar sonucunda yurt içi ve yurt dışı kütüphanelerinde *Türkçe Dîvân*'ın 39, *Farsça Dîvân*'ın 5 nüshası tespit edilip listelendi.

Muhibbî'nin eserleri ve edebi kişiliği üzerine yapılmış çalışmalar ise türlerine göre sınıflandırıldı ve sınıflandırma başlıkları alfabetik olarak sıralandı. Künyeleri listelenen çalışmaların büyük çoğunluğu doğrudan Muhibbî üzerine olmakla beraber şair padişahlar ile ilgili çalışmalar da listeye dâhil edildi.

Eserler şu başlıklar altında ele alındı:

1. Ansiklopedi Maddeleri
2. Antolojiler
3. Bildiriler
4. Edebiyat Tarihleri
5. Gazete Yazıları

6. Kitaplar
7. Kitap Bölümü
8. Kitap Tanıtım – Eleştiri – İnceleme
9. Makaleler
10. Şiir Yayını
11. Tezler
 - a. Bitirme Tezleri
 - b. Yüksek Lisans Tezleri
 - i. Tamamlanmış Yüksek Lisans Tezleri
 - ii. Devam Eden Yüksek Lisans Tezleri
 - c. Doktora Tezleri
12. Tezkireler

A) Muhibbî'ye Ait Eserler

1. Türkçe Dîvân¹

1. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 5467
2. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 689
3. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 1976
4. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 5477
5. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 2885
6. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 2042
7. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 5455
8. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 5758²
9. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 5458
10. İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Nu: 994
11. Nuruosmaniye Kütüphanesi, Nu: 3873
12. Nuruosmaniye Kütüphanesi, Nu: 3872
13. İstanbul Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Bölümü, Manzum Eserler, Nu: 392
14. İstanbul Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Bölümü, Manzum Eserler, Nu: 393
15. İstanbul Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Bölümü, Manzum Eserler, Nu: 394
16. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu: 3718
17. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi, Isparta İl Halk Kütüphanesi, Nu: 648
18. Konya Mevlana Müzesi Kütüphanesi, Nu: 2407
19. Konya Mevlana Müzesi Kütüphanesi, Nu: 563
20. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Ayasofya Bölümü, Nu: 3970
21. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Ayasofya Bölümü, Nu: 3971
22. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Hazine Kitaplığı, Nu: 1132³
23. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Hazine Kitaplığı, Nu: 994
24. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Bölümü, Nu: 738

¹ *Türkçe Dîvân* nüshalarının listelenmesinde şu çalışmalara başvurulmuştur: Ak 1987; Yavuz vd. 2016; <http://www.yazmalar.gov.tr>

² “Bu nüshada Muhibbî'ye ait 50-60 gazel vardır. Diğerleri İshak Çelebi, Usûlî, Hayâlî, Revânî, Yunus, Şânî, Nihâlî, Mesîhî, Necâtî, Nizâmî, Halîlî, Niyâzî, Risâlî, Dâî, Ahmed Sa'dî'den seçilmiş gazellerdir.” (Ak 1987: 39)

³ “Bu dîvân Kanunî Sultan Süleyman'ın kendi el yazısı olup müsvedde halindedir.” (Ak 1987: 32)

25. Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütüphanesi, Nu: 1962
26. Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütüphanesi, Nu: 3871
27. Bayezid Umumi Kütüphanesi, Nu: 202
28. Fatih Kütüphanesi Nüshası⁴
29. Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonu, Nu: B 1027
30. Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonu, Nu: A 6815
31. Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonu, Nu: B 419
32. Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonu, Nu: FB 225
33. Milli Kütüphane Yazma Eserler Koleksiyonu, Nu: FB 219
34. Mısır Kahire Hidiv Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 8688
35. Avusturya Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 265/196
36. Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 53
37. İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: or.7126⁵
38. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi, Nu: 194/130
39. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi, Nu: LD 194/14⁶

2. Farsça Dîvân⁷

1. İstanbul Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Bölümü, Manzum Eserler, Nu: 323
2. İstanbul Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Bölümü, Manzum Eserler, Nu: 322
3. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Bölümü, Nu: 738⁸
4. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Türkçe Yazmalar, Nu: 5477⁹
5. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Ayasofya Bölümü, Nu: 3971¹⁰

B) Muhibbî'nin Eserleri Ve Edebî Kişiliği Üzerine Yapılmış Çalışmalar

1. Ansiklopedi Maddeleri

- 1) AK, Coşkun (2010). "Süleyman I (Edebi Yönü)". *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*. 44 cilt. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. C. 38, ss. 74-75.
- 2) CUMBUR, Müjgan (2007) "Süleyman I (Muhibbî)". *Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi*. 8 cilt. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını. C. 7. ss. 656-57.
- 3) DURMAZ, Gülay (2013). "Muhibbî". *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. <http://www.turkedebiyat isimlersozlugu.com>. (Erişim Tarihi: 01.09.2018)

⁴ Coşkun Ak yayınında Fatih Kütüphanesi'nde bir nüsha daha olduğundan bahsedilmektedir. Ancak bu bilgi Günay Kut tarafından şu şekilde düzeltilmiştir: "Fatih nüshası olarak sözü edilen nüsha Türk-İslam Eserleri 3871 olarak verilen nüshadır. Türk-İslam Eserleri Müzesi kurulumu kimi kütüphanelerden tezhipli ve minyatürlü yazmalar müzeye gönderilmiştir. İşte bunların arasında Fatih koleksiyonunda bulunan *Muhibbî Dîvânı* da bulunmaktadır." (Kut 2001: 2)

⁵ Devamında *Hüdâyî Dîvânı* bulunmaktadır. (<http://www.yazmalar.gov.tr>) (Erişim Tarihi: 01.09.2018)

⁶ Nüshanın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi'ndeki şimdiki yer numarası: YZ 20'dir.

⁷ *Farsça Dîvân* nüshalarının listelenmesinde şu çalışmalara başvurulmuştur: Aydın 2001; Aydın 2002; Gelen 1989

⁸ "5b -37a varaklar arasında Farsça gazel, rübâî, kıta ve müfredler bulunmaktadır. 39 - 205 varaklar arasında *Türkçe Dîvân* bulunmaktadır."(Aydın 2002: 54)

⁹ "*Türkçe Dîvân*'ı müteakip, 253b- 262b varakları arasında 38 adet Farsça gazel bulunmaktadır." (Aydın 2002: 55)

¹⁰ "Nüshanın ilk yedi varağı Farsça şiirlerden oluşmaktadır." (Yavuz vd. 2014: 12)

- 4) --- (1998). “Muhibbî Süleyman (Kanunî)”. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi - Devirler/İsimler/Eserler/Terimler*. 8 cilt. İstanbul: Dergah Yayınları. C. 6, ss. 428-29.
- 5) ÖZKIRIMLI, Atilla (1987). “Muhibbî”. *Türk Edebiyatı Ansiklopedisi*. 5 cilt. İstanbul: Cem Yayınevi. C. 3. s. 865.

2. Antolojiler

- 1) ARAS, Makbule, SUSAM, Asuman, KOÇAK Melike (2009). “Muhibbî”. 99 *Beyit - Dîvân Şiirinden Beyitler ve Çözümlemeleri*. İstanbul: Can Sanat Yayınları. ss. 64-65.
- 2) BAKIRCIOĞLU, N. Ziya (2016). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Şah Beyitler*. İstanbul: Ötüken Neşriyat. ss. 101-3.
- 3) BATTAL, Erol (2004). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Dîvân Şiirinden Seçmeler*. İstanbul: Karanfil Yayınları. ss. 108-9.
- 4) ÇIPAN, Mustafa (2005). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Bir Safa Bahşedelim: Klasik Türk Şiirinden Seçmeler*. Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları. ss. 20-21.
- 5) ÇOBAN, Sıtkı (2013). “Muhibbî”. *Eskimeyen Şiirimizden Hoş Bir Sada: Beyitler, Hikmetler, Mısralar*. İstanbul: Semerkand Yayınları. ss. 32, 99, 240, 402.
- 6) DENİZ, Sadık (1983). “Muhibbî”. *Bugünün Diliyle Dîvân Şiiri*. İstanbul: Serhat Yayın Dağıtım. ss. 72-73.
- 7) DOĞAN, Muhammet Nur (2017). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Şiiristan - İzahlı ve Şerhli Dîvân Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Yelkenli Yayınevi. ss. 255-58.
- 8) EYÜBOĞLU, İsmet Zeki (1994). “Muhibbî”. *Dîvân Şiiri*. 2 cilt. İstanbul: Say Yayınları. C. 1, ss. 674-77.
- 9) GİBB, E. J. Wilkinson (1882). “Muhibbî - Sultan Süleyman I”. *Ottoman Poems (Translated in the English Verse - in the Original Forms)*. Londra. ss. 34-35, 186-88.
- 10) Hâlet Efendi (2005). “Sultan Süleyman”. *Ziynetü'l-mecâlis (Berceste Mısralar)*. ed. Mehmet Atalay. Erzurum: Aktif Yayınevi. ss. 36, 78, 94, 120.
- 11) İZ, Fahir (2015). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Eski Türk Edebiyatında Nazım*. 2 cilt. Ankara: Akçağ Yayınları. C. 1. ss. 282-83.
- 12) KOCATÜRK, Vasfî Mahir (Tarihsiz). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Türk Edebiyatı Antolojisi (Başlangıçtan Bugüne Kadar)*. Ankara: Buluş Yayınevi. s. 134.
- 13) ——— (1963). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Dîvân Şiiri Antolojisi*. Ankara: Ayyıldız Matbaası. s. 99.
- 14) ——— (1963). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Dîvân Şiirinde Meşhur Beyitler*. Ankara: Ayyıldız Matbaası. s. 11.
- 15) ——— (1967). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Dîvân Şiiri (Bugünkü Dile Çevrilmişleriyle)*. Ankara: Edebiyat Yayınevi. ss. 34-35.
- 16) MACİT, Muhsin, CEYLAN Ömür, YILMAZ Ozan (2013). “Muhibbî”. *Klasik Dönem Osmanlı Nazmı*. İstanbul: Kesit Yayınları. ss. 303-8.
- 17) NECDET, Ahmet (1995). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Bugünün Diliyle Dîvân Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Adam Yayınları. ss. 250-53.
- 18) ONAN, Necmettin Halil (1991). “Kanunî Süleyman”. *İzahlı Dîvân Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. ss. 252-54.
- 19) ÖBEK, Ali İhsan (2012). “Muhibbî”. *Gazel Şerhleri*. Menderes Coşkun, Ali

- İhsan Öbek, Yavuz Bayram. İstanbul: Kesit Yayınları. ss. 145-51.
- 20) ÖZALP, N. Ahmet (2012). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Bilgelikler Dîvânı*. İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları. s. 89, 115, 116, 176, 278, 297, 298, 339, 340, 363, 368, 369, 376.
- 21) PALA, İskender (2003). “Muhibbî (Kanunî)”. *Kronolojik Dîvân Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Leyla ile Mecnun Yayıncılık. s. 327, 368, 390.
- 22) ——— (2003). “Muhibbî”. *Gül Şiirleri*. İstanbul: Leyla ile Mecnun Yayıncılık. s. 32.
- 23) ——— (2013). “XVI. Yüzyıl / Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Hoş Sada*. İstanbul: Kapı Yayınları. ss. 34-35.
- 24) Recâzâde Ahmet Cevdet (2017). “Sultan Süleyman”. *Berceste Mısralar - Zînetü'l-mecâlis*. ed. Mehmet Atalay. İstanbul: Büyüyenay Yayınları. ss. 74, 131, 152, 189.
- 25) REŞİT, Muzaffer, Nermi OCAKLI (1958). “Kanunî Sultan Süleyman”. *Başlangıcından Bugüne Türk Şiiri - Dîvân Şiiri*. İstanbul: Varlık Yayınevi. s. 52.
- 26) SOYKUT, İsmail Hilmi (1968). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Açıklamalarıyla XII. Asırdan XX. Asra Kadar Türk Şiirinde Tasavvuf, Hikmet ve Felsefeyle Dolu Unutulmaz Mısralar*. İstanbul: Sönmez Neşriyat. ss. 207-10.
- 27) ŞENTÜRK, Ahmet Atillâ (2014). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Osmanlı Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. ss. 309-12.
- 28) ŞENTÜRK, Ahmet Atillâ, Ahmet KARTAL (2013). “Muhibbî”. *Eski Türk Edebiyatı Tarihi Metinleri*. İstanbul: Dergah Yayınları. ss. 176-77.

3. Bildiriler

- 1) AK, Coşkun (1999). “Kanunî Sultan Süleyman’ın (Muhibbî) Şiirleri”. *Osmanlı Dünyasında Şiir Uluslararası Sempozyumu (19-22 Kasım 1999)*. İstanbul. 1999. s. .
- 2) AKAR, Metin (1994). “Kanunî Devri Türk Edebiyatı”. *Doğumunun 500. Yılında Kanunî Sultan Süleyman*. İstanbul. 20.04.1994. s. .
- 3) ÇELEBİOĞLU, Âmil (1987). “Kanunî Sultan Süleyman Devri Türk Edebiyatı (Seminer)”. *IRCICA*, 14.10.1987. s. .
- 4) DEĞİRMENCİ, Özlem (2014). “Muhibbî Dîvânı’nda Yıldızlar ve Burçlar”. *Uzmanlık Alan Semineri*. Uludağ Üniversitesi. 2014. s. .
- 5) DURMAZ, Gülay (2010). “Muhibbî Dîvânı’ndan Savaş Sahneleri ile İlgili Beyitler”. *VI. Klasik Türk Edebiyatı Sempozyumu (Prof. Dr. Mine Mengi Adına)*. Kayseri. 25.11.2010. s. .
- 6) EĞRİ, Sadettin (2018). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî)’in Edebi Yönü”. *Uluslararası Kanunî Sultan Süleyman Sempozyumu*. Bursa. 15.02.2018. s. .
- 7) HASANLI, Kavoos (2015). “Şairin Padişah Üzerindeki Tasallutu (Kanunî Sultan Süleyman’ın Şirazlı Hâfız’dan Alıntıları (Uyarlamaları))”. *Uluslararası Hâfız Konferansı*. Tahran. 06.05.2015. s. .
- 8) İLHAN, Bilge (2014). “Klasik Edebiyatımızda Hamilik Geleneği ve Kanunî Sultan Süleyman Etrafında Oluşan Edebi Muhitler”. *III. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi*. Sakarya. 15.05.2014. s. .
- 9) İMAMOĞLU, A. Hilmi (1995). “Kanunî’nin Edebi Kişiliği”. *Kanunî Sultan Süleyman Paneli (4 Şubat 1995)*. Trabzon. 1995. ss. 31-39.
- 10) KAÇAR, Burhan (2002). “Kanunî’nin Şiirlerinde Türk Devlet Anlayışının Yansıması”. ed. Mithat Kerim Arslan, Mevhibe Coşar, Kemal Üçüncü.

- Trabzon ve Çevresi Uluslararası Tarih-Dil-Edebiyat Sempozyumu (3-5 Mayıs 2001). Trabzon. 2002. C. 2. ss. 411-18.
- 11) KILIÇ, Hüsna (2016a). “Muhibbî Dîvânı - Illuminations in the 16th Century Turkish Art”. Akademik Gelişim Platformu Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Sempozyumu. 07 Şubat.2016. s. .
 - 12) ——— (2016b). “Muhibbî Dîvânı Tezhiplerinde Kullanılan Yaprak Motiflerinin İncelenmesi”. VI. Uluslararası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi / Sanat Etkinlikleri. Konya. 2016. s. .
 - 13) KUT, Günay (1998). “Kanunî Devrinde Edebiyat Hayatı (Seminer)”. İstanbul. 18.12.1998. s. .
 - 14) ÖZBAY, Özge (2018). “Muhibbî Dîvânı’nda Sosyal Hayatın İzleri”. I. Uluslararası Kanunî Sultan Süleyman Sempozyumu. Trabzon. 24.04.2018. s. .
 - 15) SONA, Fatih (2016). “Kanunî’nin Meclislerinde Edebi Sohbetler”. ed. İbrahim Akyol vd., “Anadolu Sohbet Gelenekleri ve Yaren” Sempozyumu – Bildiriler. Çankırı. 02.04.2016. ss. 270-78.
 - 16) ŞANLI, İsmet (2013). “Muhibbî Dîvânı’nda Şiir Kavramı”. Osmanlı Edebi Metinlerinin Anlam Dünyası Uluslararası Sempozyumu (12-13 Mayıs 2017). Bilecik. 2013. s. .
 - 17) TURAN, Selami (2008). “Sultan da Elif-Ba Yazar: Muhibbî’nin Elif-nâmesi”. ed. Abdurrahman Özkan, Selami Turan. I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Sempozyumu (23-26 Ekim 2007). Isparta. 2008. ss. 627-33.
 - 18) YAVUZ, Kemal (2014). “Kanunî Dîvânı’nın Türk Dili ve Edebiyatındaki Yeri”. ed. Mustafa Özkan, Enfel Doğan. VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi (30 Eylül - 4 Ekim 2013). İstanbul. 2014. C. 3. ss. 1085-1102.
 - 19) ——— (2016). “Sözün Sultanı Muhibbî ve Şiirleri”. Vefatının 450. Yılında Mülkün ve Sözün Sahibi Kânûnî Sultan Süleyman Paneli. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. 15.12.2016. s. .
 - 20) YILDIRIM, Dilek (2010). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)’nin Sevgili Anlayışı (Poster Bildiri)”. ed. Ömür Ceylan. II. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi (TUDOK). İstanbul. 2010. C. 2. ss. 1114-15.
 - 21) YILDIZ, Âlim (2015). “İslami Türk Edebiyatında Münacat: Sultan Şairler Örneği”. ed. Hasan Gökçe. 2. İslami Türk Edebiyatı Sempozyumu. İzmir. 2015. ss. 103-11.
 - 22) YILMAZ, Aliye, ÖZDEMİR Sevim (2010). “Konu Seçimi ve Dil Özellikleri Bakımından Muhibbî’nin Farsça Dîvânı”. V. Uluslararası Fars Dili ve Edebiyatı Tanıtım Konferansı. Yezd/İran, 2010. s. .
 - 23) ZÖHRE, Armağan (2016). “Palace in the Padishah’s eyes: Palace Attendants at the Dîvân of Muhibbî / Padişahın Gözlerinde Saray; Muhibbî’nin Dîvânı’nda Saray Hizmetkârlar”. The Fourth International Congress of Turkology. Varşova. 2016. s. .

4. Edebiyat Tarihleri

- 1) BANARLI, Nihat Sami (1983). “Kanunî Sultan Süleyman”. *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*. 2 cilt. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. C. 1. ss. 567-70.
- 2) Bursalı Mehmed Tahir Bey (1972). “Sultan Süleyman-ı Kanunî”. *Osmanlı Müellifleri*. 3 cilt. ed. A. Fikri Yavuz, İsmail Özen. İstanbul: Meral Yayınevi. C. 2. ss. 348-49.
- 3) GİBB, E. J. Wilkinson (1999). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Osmanlı Şiir Tarihi*. 2 cilt. çev. Ali Çavuşoğlu. Ankara: Akçağ Yayınları. C. 2. ss. 18-

- 19.
- 4) İPEKTEN, Haluk vd. (1986). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Başlangıcından Günümüze Kadar Büyük Türk Klasikleri (Tarih-Antoloji-Ansiklopedi)*. 14 cilt. İstanbul: Ötüken Neşriyat. C. 3. ss. 403-6.
 - 5) KABAKLI, Ahmet (2004). “XVI. Yüzyılda Şair Padişahlar / Kanunî Sultan Süleyman”. *Türk Edebiyatı*. 5 cilt. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları. C. 2. ss. 637-41.
 - 6) Kâtip Çelebi (2007). “Dîvân-ı Muhibbî”. *Keşfü’z-zunûn*. 5 cilt. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları. C. 2. s. 666.
 - 7) ——— (1964). “Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Türk Edebiyatı Tarihi (Başlangıçtan Bugüne Kadar Türk Edebiyatının Tarihi, Tahlili ve Tenkidi)*. Ankara: Edebiyat Yayınevi. ss. 366-67.
 - 8) KURNAZ, Cemal, Yaşar AYDEMİR (2013). “XVI. Yüzyıl Klasik Türk Edebiyatı - Kanunî Sultan Süleyman”. *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış - Eski Türk Edebiyatı*. ed. Metin Kayahan Özgül. Ankara: Kurgan Edebiyat. s. 116.
 - 9) MENGİ, Mine (2009). “Muhibbî”. *Eski Türk Edebiyatı Tarihi (Edebiyat Tarihi - Metinler)*. Ankara: Akçağ Yayınları. s. 182.
 - 10) Şehabeddin Süleyman (1328). “Sultan Süleyman-ı Kanunî”. *Tarih-i Edebiyyat-ı Osmaniyye*. İstanbul: Sancakciyan Basımevi. ss. 73-75.
 - 11) ŞENTÜRK, Ahmet Atillâ, KARTAL Ahmet (2015). “Muhibbî”. *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergah Yayınları. ss. 356-58.

5. Gazete Yazıları

- 1) KARAVELİOĞLU, Murat Ali (2016). “Muhibbî’nin Edebi Kişiliği ve Sanatının Özellikleri”. 31.10.2016. <http://www.oncevatan.com.tr> (Erişim Tarihi: 01.09.2018)
- 2) ——— (2017). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî)’nin Şairliği”. 02.12.2017. <http://blog.milliyet.com.tr> (Erişim Tarihi: 01.09.2018)

6. Kitaplar

- 1) Âdile Sultan (1308 - 1890/1891). *Dîvân-ı Muhibbî*. İstanbul: Matbaa-i Osmânî.
- 2) AK, Coşkun (1987). *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin) - Kanunî Sultan Süleyman*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- 3) ——— (2006a). *Muhibbî – Farsça Dîvân (Metin – Çeviri)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- 4) ——— (2006b). *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin) – Kanunî Sultan Süleyman*. 2 cilt. Trabzon: Trabzon Valiliği Yayınları.
- 5) ATASOY, Nurhan (2016). *Muhibbî Dîvânı / Süleyman I*. İstanbul: MASA.
- 6) BEYAZIT, İsmail (2005). *Dîvân-ı Muhibbî / Süleyman I, 974/1566*. Zonguldak: Ereğli Demir Çelik Fabrikası T.A.Ş.
- 7) ÇABUK, Vahit (1980). *Dîvân-ı Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman’ın Şiirleri)*. 3 cilt. İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- 8) ÇELEBİOĞLU, Âmil (1994). *Kanunî Sultan Süleyman Devri Türk Edebiyatı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- 9) GÖKTÜRK, Mete (2011). *Aşkın ve Şiirin Sultanı Kanunî*. İstanbul: Avrupa Yakası Yayınları.
- 10) HALMAN, Talat Sait (1987). *Süleyman the Magnificent Poet: The Sultan’s Selected Poems*. İstanbul: Dost Yayınları.

- 11) İSEN, Mustafa, BİLKAN Ali Fuat (1997). *Sultan Şairler*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- 12) KAPLAN, Mahmut (2012). *Aşkın Sultanı (Muhibbî, Kanunî'yi Anlatıyor)*. İstanbul: Etkileşim Yayınları.
- 13) KUT, Günay (2001). *Muhibbî Dîvânı: Nuruosmaniye Kütüphanesi No 3873'teki Karamemi Tezhipli Nüshasının Tıpkıbasımı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- 14) MODARRESİ, Fatemeh, Vahid Rezaei HAMZEKANDİ (2014). *Muhibbî Mahlaslı Kanunî Sultan Süleyman'ın Dîvân Külliyyatı: Farsça ve Türkçe Dîvânı*. Urumiye: Buta Yayıncılık.
- 15) ÖZ, Murat (2014). *Kanunî'nin Aşk Şiirleri*. Sivas: Dilek Ofset Matbaacılık.
- 16) ÖZTÜRK, Nuran (2016). *Muhibbî (Kanunî) Dîvânı'nda Din ve Tasavvuf*. Adana: Karahan Kitabevi.
- 17) PALA, İskender (2011). *Muhteşem Şair: Muhibbî*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- 18) SELÇUK, Ali (2011). *Hürrem Sultan'a Gazel / Muhteşem Süleyman'ın Aşk Şiirleri (Muhibbî'den Seçilmiş 100 Şiir)*. Ankara: Beyaz Kitaplık.
- 19) YAVUZ, Kemal, YAVUZ Orhan (2016). *Muhibbî Dîvânı – Bütün Şiirleri (İnceleme – Tenkitli Metin)*. 2 cilt. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- 20) YAVUZ, Orhan vd. (2014). *Muhibbî Dîvânı - Bölge Yazma Eserler Nüshası (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)*. Konya: Palet Yayınları.
- 21) ——— (2014). *Muhibbî Dîvânı - Kendi Hattıyla*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- 22) YILMAZ, Ali (1996). *Kanunî Sultan Süleyman'a Yazılan Kasideler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

7. Kitap Bölümü

- 1) AÇIKGÖZ, Namık (1998). “Muğla Menkabe ve Efsanelerinde Kanunî Sultan Süleyman İzleri”. *Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*. Ankara: ss. 103-9.
- 2) AK, Coşkun (2001). “Sultan I. Süleyman (Kanunî) ‘Muhib, Muhibbî, Meftûnî’”. *Şair Padişahlar*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. ss. 171-226.
- 3) Ali Emîrî Efendi (1330 – 1911/1912). “Kanunî Sultân Süleymân Hân-ı Gâzî Hazretlerinin Eş'âr-ı Mülûkânelerinin Tesdîsât Tahmîsât Terkîbâtı”. *Cevâhirü'l-Mülûk*. İstanbul: ss. 209-24.
- 4) ——— (2013a). “Ali Emiri'ye Göre Muhibbî'nin Şiiri”. *Cevâhirü'l-Mülûk*. ed. İdris Kadioğlu, Halil Çeçen, Ramazan Sarıççek. Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Kültür Sanat Yayınları. ss. 38-40.
- 5) ——— (2013b). “Kanunî Sultân Süleymân Hân Hazretlerinin Eş'âr-ı Mülûkânelerinin Tesdîsât Tahmîsât Terkîbâtı”. *Cevâhirü'l-Mülûk*. ed. İdris Kadioğlu, Halil Çeçen, Ramazan Sarıççek. Diyarbakır: Diyarbakır Valiliği Kültür Sanat Yayınları. ss. 429-54.
- 6) BİLMEN, Saffet Sıdkı (1942). “I. Sultan Süleyman”. *Şair Osmanlı Padişahları - Edebi Tetkik*. İstanbul: Aydınlık Basımevi. ss. 16-22.
- 7) BOOM, Henk (2012). “Aşkın Sultanı”. *Büyük Türk: Muhteşem Süleyman'ın İzinden (1494-1566)*. çev. Lon Mutlu Briet, Gül Özlen. İstanbul: Kitap Yayınevi. ss. 311-12.
- 8) CEYLAN, Mustafa (2015). “Sultan I. Süleyman (Kanunî, Muhib, Muhibbî, Meftunî)”. *Şah'beyit - Şiirbaz Sultanlar*. Antalya: Gülce Edebiyat - Gelişim Sanat. ss. 277-318.
- 9) ÇABUK, Vahit (2016). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî)”. *Saraydan*

- Şiirler*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları. ss. 141-62.
- 10) ÇAVUŞOĞLU, Mehmed (1976). “Kanunî Devrinin Sonuna Kadar Anadolu’da Nevâyî Tesiri Üzerine Notlar”. *Atsız Armağanı*. İstanbul: Ötügen Neşriyat. s. .
 - 11) ÇELEBİOĞLU, Âmil (1988). “Turkish Literature of the Period of Süleyman the Magnificent (Kanunî Devri Türk Edebiyatı)”. *The Ottoman Empire in the Reign of Süleyman the Magnificent*. İstanbul: C. 2, ss. 61-163.
 - 12) GERGER, Mehmet Emin (1998). “Kanunî Devrinde Yetişen Ünlü Edip ve Şairler”. *Kanunî Devrinde İstanbul’un Dini ve Sosyal Durumu*. İstanbul: Bayrak Yayın ve Matbaası. s. 57.
 - 13) ——— (2010). “Kanunî Sultan Süleyman”. *Osmanlı Padişahları (Hayatları, Şiirleri ve Türbeleri)*. İstanbul: Bayrak Yayıncılık. s. 299.
 - 14) İSEN, Mustafa (2011). “Kanunî Süleyman (Muhibbî)”. *XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı*. ed. M. A. Yekta Saraç, Muhsin Macit. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları. ss. 5-7.
 - 15) ——— (2016). “Sultanların Şiirleri”. *Sultanların Sanata Yansıyan İzleri*. ed. Münevver Üçer. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları. ss. 14-23.
 - 16) İSEN, Mustafa, Ali Fuat BILKAN, Tuba İşinsu DURMUŞ (2012). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî, 1494-1566)”. *Sultanların Şiirleri Şiirlerin Sultanları*. İstanbul: Kapı Yayınları. ss. 109-30.
 - 17) KABAKLI, Ahmet (2016). “XVI. Yüzyılda Şair Padişahlar / Kanunî Sultan Süleyman”. *Dîvân Edebiyatı*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları. ss. 202-8.
 - 18) KAPLAN, Mahmut (2015). “Aşk Redifli Gazeller / Muhibbî”. *Şairin Gönül Miracı: Adı Aşk*. İstanbul: Gece Kitaplığı. ss. 382-84.
 - 19) KAPLAN, Sadettin (2005). “Kanunî Sultan Süleyman Han”. *Sultanların Şiirleri Şiirin Sultanları*. Gebze: Saka Yayınları. ss. 53-60.
 - 20) KOÇU, Reşat Ekrem (2016). “Şair Sultan Süleyman”. *Âşık ve Şair Padişahlar*. İstanbul: Doğan Kitap. ss. 27-35.
 - 21) KOLEKTİF (2013). “Muhibbî”. *Türk Dîvân Şiiri*. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı. ss. 146-48.
 - 22) KURNAZ, Cemal (2011). “Muhibbî”. *Muhteşem Yüzyıl Edebiyatı*. Ankara: Kurgan Edebiyat. ss. 67-69.
 - 23) MACİT, Muhsin (2009). “Kâfirî Mihrâb”. *Kırklar Dîvânı*. İstanbul: Kapı Yayınları. ss. 103-6.
 - 24) PALA, İskender (2005). “Sultan I. Süleyman (Kanunî) - Muhibbî”. *Şiirin Sultanları*. İstanbul: Asya Finans Kültür Yayınları. ss. 73-79.
 - 25) ——— (2011). “Şark’a Sipahi Çekelim”. ... ve *Gazel Yeniden*. İstanbul: Kapı Yayınları. ss. 32-42.
 - 26) ——— (2017). “Muhibbî’den Gazel”. *Kırk Ambar*. İstanbul: Kapı Yayınları. ss. 81-83.
 - 27) ŞARDAĞ, Rüştü (1982). “Muhibî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Şair Sultanlar*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. ss. 146-84.
 - 28) YILDIZ, Azra (2011). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî)”. *Kanunî’den Hürrem’e / Sultanların Aşk Şiirleri*. İstanbul: Kaldırım Yayınları. ss. 9-47.
 - 29) YORGANCI, Orhan (2013). “Kanunî Sultan Süleyman”. *Şair Padişahlar*. İstanbul: Anonim Yayıncılık. ss. 61-72.
 - 30) YÜCEBAŞ, Himi (1960). “Kanunî Sultan Süleyman ve Şiirleri”. *Şair*

Padişahlar. İstanbul: Yeni Matbaa. ss. 70-73.

8. Kitap Tanıtım – Eleştiri – İnceleme

- 1) AVCI, İsmail (2016). “Şair Osmanlı Padişahlarına Dair Bir Eser: Kelâmü'l-Mülûk Mülûkü'l-Kelam”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. C. 13. S. 35. ss. 427-38.
- 2) BEŞENK, Gamze (2016). “Muhibbî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin)”. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*. S. 8. ss. 309-11.
- 3) ÇAVDAR, Yıldray (2015). “Kitap Tanıtım: Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman) Dîvânı'nın İki Yeni Yayını”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. C. 1. S. 38. ss. 353-59.
- 4) GÖKYAY, Orhan Şaik (1989). “Kanunî'ye İsnad Edilen Dîvân Üzerine”. *Tarih ve Toplum - Aylık Ansiklopedik Dergi*. C. 12. S. 68. ss. 62-64.
- 5) TANYERİ, M. Ali (2005). “Muhibbî Dîvânı Üstüne”. *Dîvânlar Üstüne - Eleştiriler*. İstanbul: Turkuaz Yayınları. ss. 23-37.
- 6) ÜNVER, İsmail (1984). “Olmaya Devlet Cihanda...”. *Türk Dili - Aylık Dil Dergisi*. C. 48. S. 385. ss. 54-59.
- 7) YILMAZ, İbrahim (2017). “Yayın Tanıtım: Kemal YAVUZ, Orhan YAVUZ, Muhibbî Dîvânı (Bütün Şiirleri), Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul, 2016.”. *Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR)*. S. 42. ss. 301-4.

9. Makaleler

- 1) AK, Coşkun (1987). “Muhteşem Süleyman'ın Muhteşem Şairliği”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. C. 2. S. 1. ss. 13-21.
- 2) ——— (1988). “İstanbul Kütüphanelerindeki El Yazması Padişah Dîvânları (XV. – XVII. Asır)”. *Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. C. 3. S. 2. ss. 23-39.
- 3) ——— (1989). “Kanunî Sultan Süleyman'ın Farsça Şiirleri”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. C. 4. S. 2. ss. 61-66.
- 4) AKKAYA, Mehmet (1995). “Muhibbî Kendisini Anlatıyor: Dünya Padişahının Dünyaya Bakışı”. *Tarih ve Medeniyet Dergisi*. S. 14. ss. 49-52.
- 5) AKKAYA, Nevin (2012). “Muhibbî Dîvânı'nda Kişi Kadrosu”. *JASSS - The Journal of Academic Social Science Studies*. C. 5. S. 2. ss. 1-13.
- 6) ALVAN, Türkan (2011). “Kanunî Sultan Süleyman Han'ın Dîvânı'nda Siyaset ve Ahlak Düşüncesini İşleyen Beyitler”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. C. 43. ss. 19-34.
- 7) AMBROS, Edith Gülçin (2002). “Viyana'dan Muhibbî Dîvânı'na Ufak Bir Ek ile İmalî Övgü Sanatına İlginç Bir Örnek”. *Journal of Turkish Studies [Essays in Honour of Barbara Flemming I]*. C. 26. S. 1. ss. 1-20.
- 8) ANAFARTA, Nigar (1966). “Kanunî Sultan Süleyman'ın Son Seferi ve Bir Vasiyetnamesi”. *Türk Yurdu*. C. 5. S. 326. ss. 32-33.
- 9) ARGUNŞAH, Mustafa (1985). “Muhibbî (Kanunî) ve Gönül”. *Töre Dergisi*. C. 15. S. 168. ss. 46-48.
- 10) AYDIN, Şadi (2002). “Farsça Dîvân Sahibi Osmanlı Sultanları ve Dîvânlarının Nüshaları”. *Nüsha - Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*. C. 2. S. 6. ss. 45-56.
- 11) BAYAK, Cemal (2016). “Mehmed İzzî'nin Muhibbî'nin Şiirlerine Yazılan Nazireler Mecmuası”. *Journal of Turkish Studies*. C. 11. S. 4. ss. 207-42.
- 12) BİLKAN, Ali Fuat (2003). “Sultanların Şiiri / Şiirlerin Sultanı”. *Yağmur, Dil-Kültür ve Edebiyat Dergisi*. S. 19. ss. 8-15.

- 13) BİRĞÖREN, Hamdi (2016). “Avnî'nin Muhibbî'ye Etkisi”. *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. S. 9. ss. 245-70.
- 14) BÜLBÜL, Tuncay (2016). “Muhibbî'nin ‘Gibi’ Redifli Gazeline Ebussuûd Efendi'nin Bilinmeyen Bir Naziresi”. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*. S. 17. ss. 1-12.
- 15) CEYHAN, Âdem (1997). “Kanunî'nin Bir Gazelinin Düşündürdükleri”. *Erciyes - Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*. S. 237. ss. 1-5.
- 16) ——— (2010). “Kanunî'nin Bir Gazelinin Yankıları”. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*. C. 1. S. 2. ss. 33-60.
- 17) CZYGAN, Christiane (2014). “Power and Poetry: Kanunî Sultan Süleyman's Third Dîvân”. *Contemporary Turkey at a Glance II :Turkey Transformed? Power, History, Culture (Bir Bakışta Çağdaş Türkiye II – Türkiye Dönüştü mü? Güç, Tarih ve Kültür)*. ed. Meltem Ersoy, Esra Özyürek. Springer. ss. 101-12.
- 18) ——— (2016). “A Device of Communication: The Third Dîvân of Sultan Süleyman the Magnificent (1520 - 1566) and its Political Context”. *Islamic Perspective - Center for Sociological Studies*. C. 15. ss. 77-90.
- 19) ÇABUK, Vahit (1984). “Dîvân-ı Muhibbî”. *Türk Dili - Aylık Dil Dergisi*. C. 48. S. 385. ss. 54-59.
- 20) ÇELEBİOĞLU, Âmil (1990). “Şair Kanunî Sultan Süleyman”. *Türk Kültürü Araştırmaları [Prof. Dr. Muharrem Ergin'e Armağan]*. C. 28. S. 1-2. ss. 39-52.
- 21) ——— (2017a). “Turkish Literature of the Period of Sultan Süleyman The Magnificent I”. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*. S. 18. ss. 563-623.
- 22) ——— (2017b). “Turkish Literature of The Period of Sultan Süleyman The Magnificent II”. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*. S. 19. ss. 451-88.
- 23) ÇETİNDAG, Yusuf (2005). “Ali Şir Nevâî'nin Osmanlı Şiirine ve Kanunî Sultan Süleyman'a Tesiri ve Sebepleri Üzerine”. *Osmanlı Araştırmaları (Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu'na Armağan-II)*. C. 26. S. 26. ss. 223-35.
- 24) ÇINARCI, Mehmet Nuri (2015). “Söz Meydanında İki Hükümdar: Kanunî Sultan Süleyman ve Şah Tahmasb'ın Müşâ'aresi”. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*. S. 23. ss. 187-210.
- 25) DURMAZ, Gülay (2009). “Sevgili ve Cihan Padişahı Kanunî (Muhibbî)”. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. C. 10. S. 17. ss. 315-29.
- 26) ——— (2011). “Muhibbî Dîvânı'nda Asker”. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. C. 12. S. 20. ss. 67-79.
- 27) ——— (2013). “The Artisan Personality of Magnificent Süleyman in His Poems: Jewlwwery”. *The Science and Education at the Beginning of the 21st Century in Turkey*. ed. Aleksandır Drujinin vd. Sofiya: Kliment Ohridski University Press. ss. 759-70.
- 28) EKMEKÇİ, Gülistan (2015). “Muhibbî Dîvânı'nda Mitolojik ve Efsanevi Kahramanlar”. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*. S. 57. ss. 190-209.
- 29) ——— (2016). “Muhibbî Dîvânı'nda Renkler”. *JASSS - The Journal of Academic Social Science Studies*. S. 49. ss. 467-83.
- 30) EMLAK, Sevda (2017). “Amasya II. Bayezid Kütüphanesinde Bulunan Şah u Geda Mesnevisi ile Topkapı Sarayı Kütüphanesi Müzesi ve İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesinde Bulunan Muhibbî Dîvânı Nüshalarının Tezyinat Açısından Karşılaştırılması”. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler*

- Araştırmaları Dergisi*. C. 12. S. 2. ss. 99-117.
- 31) GIYNAŞ, Kamil Ali (2014). “Üç Nazire Mecmuasından Hareketle Muhibbî'nin Dîvânı'nda Bulunmayan Şiirleri”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. C. 7. S. 29. ss. 399-440.
- 32) GÜFTA, Hüseyin (2001). “Muhibbî Dîvânı'nda Sabır”. *Güneyde Kültür - Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*. C. 12. S. 129. ss. 3-17.
- 33) GÜLMEZ, Mevlüt, DİREKÇİ Bekir (2017). “Muhibbî Dîvânı'nda Eski Anadolu Türkçesi Unsurları”. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*. C. 7. S. 2. ss. 271-97.
- 34) HALMAN, Talat Sait (2002). “Şiir Sanatının İmparatoru: Bir Şair Olarak Muhteşem Süleyman”. *Türkler*. 21 cilt. ed. Hasan Celal Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. C. 11. ss. 718-22.
- 35) İSEN, Mustafa (1999). “Osmanlı Hanedanının Şairlik Yönü”. *Türkiye Günlüğü*. S. 58. ss. 81-94.
- 36) KANKILIÇ, H. Verdi (1966). “Kanunî Devrinde Türk Şiiri”. *Türk Yurdu*. C. 5. S. 326. ss. 34-36.
- 37) KAPLAN, Mahmut (2011a). “Muhibbî'de Hz. Peygamber Sevgisi”. *Bercesteye-Aylık Kültür Sanat Edebiyat Dergisi*. S. 106.
- 38) ——— (2011b). “Muhibbî'nin Şiir Anlayışında Canan”. *Temrin-Aylık Düşünce ve Edebiyat Dergisi*. S. 42.
- 39) ——— (2011c). “Rakip ve Zahid Kısılcısında Bir Cihan Hükümdarı: Muhibbî”. *Bercesteye-Aylık Kültür Sanat Edebiyat Dergisi*. S. 112.
- 40) KARAHAN, Abdülkadir (1980). “Türk Şiirinin Altın Çağı ve Kanunî Sultan Süleyman”. *Eski Türk Edebiyatı İncelemeleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları. ss. 37-42.
- 41) KESİK, Beyhan (2002). “Muhibbî Dîvânı'nda Adalet”. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*. S. 140. ss. 237-40.
- 42) ——— (2015a). “Kanunî'nin Şah Tahmasb'ın Gazeline Cevabı”. *SOBİDER - Sosyal Bilimler Dergisi*. S. 2. ss. 203-10.
- 43) ——— (2015b). “Muhibbî'nin Bahr-i Tavîli”. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*. C. 1. S. 1. ss. 55-60.
- 44) KESİK, Beyhan, PEHLİVAN Zehra, ŞENGÜL Emre (2015). “Bir Şiir Mecmuasından Hareketle Muhibbî'nin Yayımlanmamış Şiirleri”. *International Journal of Language Academy*. C. 3. S. 1. ss. 361-73.
- 45) KIRMAN, Aydın (2007). “Muhibbî'nin Gül Redifli Gazellerinde Gül Tasavvuru”. *Tunca Kortantamer İçin*. ed. Yavuz Akpınar. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları. ss. 355-84.
- 46) KIRPIK, Günay, CEBECİ Ahmet (2015). “Kanunî Sultan Süleyman'ın Diploması Dilinde Türkçe ve Diğer Dillerin Kelime Oranlarının Karşılaştırılması Üzerine Örnek Belgeler”. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi [Prof. Dr. Refik Turan Özel Sayısı]*. C. 6. S. 18. ss. 172-84.
- 47) KOCA, Ayşen (2011). “Muhteşem Yüzyıl, Sultan Şair Muhibbî”. *Alatoo Academic Studies*. C. 6. S. 1. ss. 196-208.
- 48) KUT, Günay (2000). “Payitaht İstanbul'un Sultan Şairleri (Seyf ve'l Kalem Sahipleri)”. *İlmî Araştırmalar: Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri*. S. 9. ss. 161-78.
- 49) KUTLU, Şemseddin (1948). “Sultan Şairler ve Saltanatlı Şiirler”. *Salon Mecmuası*. S. 11. s. 163.
- 50) KUZUBAŞ, Muhammet (2010). “Muhibbî Dîvânı'nda Aşk Üzerine Teşbihler”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. C. 3. S. 10. ss. 409-19.

- 51) METE, Nevin (2014). “Kanunî Sultan Süleyman’ın Şehzade Mustafa’ya Yazdığı Vasiyetnâme”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*. S. 52. ss. 141-52.
- 52) ÖZÇELİK, Mustafa (2016). “Kanunî’de Hz. Peygamber Sevgisi”. *Somuncubaba-Aylık İlim Kültür ve Edebiyat Dergisi*. S. 186.
- 53) ÖZPEKEL, Osman Nuri (1999). “Şair ve Bestekar Osmanlı Padişahları”. *Osmanlı: Kültür ve Sanat*. 12 cilt. ed. Güler Eren. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. C. 10. ss. 607-27.
- 54) PARMAKSIZOĞLU, İsmet (1946). “Kanunî Sultan Süleyman’ın Vasiyetnâmesi”. *Gediz*. C. 8. S. 95. ss. 9-10.
- 55) ŞEN, Fatma Meliha (2006). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî) ve Bâkî”. *Osmanlı Araştırmaları (Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu’na Armagan-IV)*. C. 28. S. 28. ss. 183-93.
- 56) TAYŞI, M. Serhan (1987). “Muhibbî Dîvânı”. *Antika (Dergi)*. 23-46.
- 57) TOSUNOĞLU, Mesiha, Deniz MELANLIOĞLU (2008). “Muhibbî Dîvânı’nda Av Metaforu”. *Av ve Avcılık Kitabı*. ed. Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun. İstanbul: Kitabevi. ss. 587-95.
- 58) TUNÇ, Semra (2000). “Muhibbî Dîvânı’nda Şiir ve Şair ile İlgili Değerlendirmeler”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. S. 7. ss. 265-83.
- 59) UÇAN EKE, Nagehan (2014a). “Muhibbî Dilinden Kanunî Sultan Süleyman’ın Korkuları”. *Korku Kitabı*. ed. Emine Gürsoy Naskali. İstanbul: Kitabevi. ss. 71-113.
- 60) ——— (2014b). “Muhibbî’nin Şiir Hazinesinin Tılsımı: Yılan”. *Yılan Kitabı*. ed. Emine Gürsoy Naskali. İstanbul: Kitabevi. ss. 199-216.
- 61) ——— (2015). “Muhibbî’nin Dilinden Kanunî Sultan Süleyman’ın Adalet Anlayışı”. *TÜBAR - Türklük Bilimi Araştırmaları*. S. 37. ss. 145-67.
- 62) UZUN, Şerife (2009). “Şair Sultanların Şiirlerinde Hacca Dair Unsurlar”. *İSTEM (İslâm, San’at, Tarih, Edebiyat ve Mûsikîsi) Dergisi*. S. 13. ss. 331-40.
- 63) YILMAZ, Ahmet (2007). “Muhibbî Dîvânı’nda Yemin Kalıpları”. *İSTEM (İslâm, San’at, Tarih, Edebiyat ve Mûsikîsi) Dergisi*. S. 9. ss. 83-90.
- 64) YILMAZ, Nuran (1999). “Kanunî ve Şiir”. *Osmanlı: Kültür ve Sanat*. 12 cilt. ed. Güler Eren. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. C. 9. ss. 689-700.
- 65) ZÖHRE, Armağan (2014). “Muhibbî Dîvânı’nda Aşk ve Âşığa Dair Benzetmeler”. *TÜRÜK – Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*. S. 3. ss. 84-98.
- 66) ——— (2015a). “Muhibbî Dîvânı’nda Dinî Terim Ve Kavramlar”. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi. Sosyal Bilimler Dergisi*. C. 5. S. 9. ss. 66-100.
- 67) ——— (2015b). “Muhibbî Dîvânı’nda Peygamberler”. *ASIA MINOR STUDIES*. C. 3. S. 5. ss. 171-88.
- 68) ——— (2017). “Muhibbî Dîvânı’nda Eğlence Meclisleri ve Çeşitli Unsurları”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi (TEKE)*. C. 6. S. 4. ss. 2322-43.

10. Şiir Yayını

- 1) Ali Emîrî Efendi (1334 – 1915/1916a). “Kanunî Sultan Süleyman Han Gazi Hazretlerinin Hamâsiyâta Dair Bir Neşîde-i Şâhâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 1. S. 4. ss. 72-73.
- 2) ——— (1334 – 1915/1916b). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretleri

- Tarafından Nazmen Türkçeye Tahvîli”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 1. S. 3. ss. 39-40.
- 3) ——— (1334 – 1915/1916c). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Diğer Gazel-i Şâhâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 14. ss. 256-57.
 - 4) ——— (1334 – 1915/1916d). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Gazel-i Mülûkâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 1. S. 5. ss. 90-91.
 - 5) ——— (1334 – 1915/1916e). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Gazel-i Mülûkâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 14. s. 255.
 - 6) ——— (1334 – 1915/1916f). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Nazîre-i Şâhâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 1. S. 4. s. 72.
 - 7) ——— (1334 – 1915/1916g). “Pederleri Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Cevabı”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 1. S. 2. ss. 20-21.
 - 8) ——— (1335 – 1916/1917a). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Mahdûm-ı Şehriyârları Şehzâde Bayezîd’in Nazîresi”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 13. s. 226.
 - 9) ——— (1335 – 1916/1917b). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Mehâdim-i Şâhânelerinden Şehzade Sultan Mehmed’in Nazîresi”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 13. ss. 226-27.
 - 10) ——— (1335 – 1916/1917c). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Nazîre-i Şâhâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 13. ss. 224-25.
 - 11) ——— (1335d). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Tercî’-i Bend-i Padişâhâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 15. ss. 290-91.
 - 12) ——— (1335 – 1916/1917e). “Yine Selâtin-i Osmaniye’nin Bu Vezin ve Kafiyede Redif-i Diğer Üzere Daha Bazı Âsâr-ı Şâhâneleri Vardır ve Ezcümle Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Şu Gazel-i Şehriyârları Bu Üslûbdandır”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 13. s. 227.
 - 13) ——— (1336 – 1917/1918a). “Gazel-i Kanunî Sultan Süleyman Han”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 2. S. 23. ss. 547-48.
 - 14) ——— (1336 – 1917/1918b). “Kanunî Sultan Süleyman Han Hazretlerinin Bir Tercî’-i Bend-i Belîgâne ve Şâhâneleri”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 3. S. 30. ss. 861-62.
 - 15) ——— (1336 – 1917/1918c). “Tahmîs-i Kanunî Sultan Süleyman, Gazel-i Şehzâde Cem ibn Ebûlfeth Sultan Mehmet Han Aleyhimâ er-Rahmete ve’l-Gufrân”. *Osmanlı Tarih ve Edebiyat Mecmuası*. C. 3. S. 30. ss. 862-63.
 - 16) ANAFARTA, Nigar (1968). “Kanunî Sultan Süleyman’ın Bilinmeyen Bir Gazeli”. *Hayat Tarih Mecmuası*. C. 1. S. 4. ss. 11-12.
 - 17) --- (1995). “Emperyal Bir Aşk Şiiri: Hürrem Sultan’a Gazel / Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman)”. *Cogito*. S. 4. s. 113.
 - 18) --- (1999). “Kanunî Sultan Süleyman’ın Gazeli (Muhibbî)”. *Türk Kültürü*. C. 37. S. 438. ss. 639-40.

11. Tezler

a. Bitirme Tezleri

- 1) BALTACIOĞLU, Şahmeran (1969). *Şair Osmanlı Padişahları*. Bitirme Tezi.

- İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Nu. T889.
- 2) KARAKÜÇÜK, Nuri (1948). *Şair Osmanlı Padişahları*. Bitirme Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türkiyat Enstitüsü Nu. T301.
 - 3) ŞAHİNLER, Mahmedet (1949). *Kanunî Sultan Süleyman'a Yazılan Kasideler*. Bitirme Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türkiyat Enstitüsü Nu. T321.

b. Yüksek Lisans Tezleri

i. Tamamlanmış Yüksek Lisans Tezleri

- 1) AKGÜL, Serpil (2013). *16. Yüzyıldaki Bazı Divân Şairlerinin Türkçe Divânlarında Gül: Bâkî, Fuzûlî, Hayâlî Bey, Muhibbî, Nev'î, Taşlıcalı Yahyâ, Usûlî, Zâtî*. Yüksek Lisans Tezi. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 2) AYDIN, Şadi (2001). *Türk Edebiyatında Farsça Divân ve Divânçeler*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 3) BAYRAM, Yavuz (1995). *16. Yüzyıl Divân Şiirinde Poetika [Türkçe Divânlarda] (Bâkî, Nev'î, Fuzûlî, Hayâlî, Taşlıcalı Yahyâ, Muhibbî, Hayretî, Helâkî, Vasfî, Usûlî, Amrî)*. Yüksek Lisans Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 4) DEĞİRMENCİ, Özlem (2015). *Muhibbî Divânı'nda Kozmik Unsurlar*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı.
- 5) DÜZCAN, Nagehan (2006). *Muhibbî Divânı'nın Dinî ve Tasavvufî Açından Tahlili (1-250 No'lu Gazelleri)*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 6) GELEN, Kasım (1989). *Kanunî Sultan Süleyman'ın Farsça Divânı*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edebiyat Fakültesi Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 7) ÖZDEMİR Funda (2013). *Klasik Türk Edebiyatında Kaynaklar (16. Yüzyıl – 17. Yüzyıl)*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 8) ÖZKAN, Mesut (2017). *Muhibbî Divânı'nda Rakip*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 9) ÖZTÜRK, Nuran (1991). *Muhibbî (Kanunî) Divânı'nda Dinî ve Tasavvufî Motifler*. Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 10) SÖZTUT, Ayşegül (2014). *Sultan Şairlerin Divânlarında Gönül*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı.
- 11) UZUN, Şerife (2007). *Türk İslam Edebiyatında Hac ve Kurban Motifleri (Şair Sultanlar Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı.

- 12) YILDIZ, Ufuk (2016). *Bâbü'r Dîvânı ile Muhibbî Dîvânı'nın Ses Bilgisi ve Ekler Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı.
- 13) YILMAZ, Hilal (1999). *Karamemi ve İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde Bulunan Muhibbî Dîvânı Tezhibi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Geleneksel Türk El Sanatları Anabilim Dalı.

ii. Devam Eden Yüksek Lisans Tezleri

- 1) ABBASOĞLU, Gizem. *Muhibbî Dîvânı (1-500. Gazeller) [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*. (Devam Eden) Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 2) CİN, Merve. *Muhibbî Dîvânı (2000 - 2500. Gazeller) [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*. (Devam Eden) Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 3) DADAŞ, Cihan. *Muhibbî Dîvânı (1000-1500. Gazeller) [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*. (Devam Eden) Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 4) KARA, Edanur Havva. *Muhibbî Dîvânı (1500 - 2000. Gazeller) [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*. (Devam Eden) Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 5) KEMİKSİZ, Sırdem. *Muhibbî Dîvânı (500-1000. Gazeller) [Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük]*. (Devam Eden) Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı.
- 6) PAÇ, Sümeyye. *Muhibbî Dîvânı'na Göre Kanunî Sultan Süleyman'ın Tasavvuf Anlayışı*. (Devam Eden) Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Tasavvuf Bilim Dalı.

c. Doktora Tezleri

- 1) AK, Coşkun (1977). *Muhibbî Dîvânı*. Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi.
- 2) ZÖHRE, Armağan (2016). *Muhibbî Dîvânı'nda Sosyal Hayat*. Doktora Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.

12. Tezkireler

- 1) AÇIKGÖZ, Namık (2017). “Fâtihü'l-'Irakeyn Hazret-i Sultan Süleyman Han”. *Riyazi Muhammed Efendi - Riyâzü's-şu'arâ*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları - e-kitap. ss. 33-37.

- 2) ADIGÜZEL, Niyazi (2008). *Edirneli Ahmet Bâdi'nin "Riyâz-ı Belde-i Edirne" Adlı Eserinin Tezkire Kısmı*. Doktora Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- 3) CANIM, Rıdvan (2000). "Der-Zikr-i Hazret-i Sultan Süleyman Han-ı Süleyman-nişan". *Latîfî - Tezkiretü'ş-şu'arâ ve Tabsıratü'n-nuzama*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını. ss. 151-53.
- 4) İPEKTEN, Haluk vd. (2017). "Tabaka-i Nuhustin (Birinci Tabaka - Kanunî Sultan Süleyman)". *Sehi Beg - Heşt Bihişt*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları - e-kitap. ss. 10-13.
- 5) İSEN, Mustafa (1994). "Fasl Der-Şu'arâ-yı Zamân-ı Sultân Süleymân Han Bin Selim Han". *Künhü'l-Ahbar'ın Tezkire Kısmı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını. ss. 187-88.
- 6) ——— (1998). "Birinci Tabaka (Kanunî Sultan Süleyman)". *Sehi Bey Tezkiresi (Heşt Behişt)*. Ankara: Akçağ Yayınları. ss. 46-48.
- 7) ——— (1999). "Sultan Süleyman Han Hazretleri". *Latîfî Tezkiresi*. Ankara: Akçağ Yayınları. ss. 80-82.
- 8) KAYABAŞI, Bekir (1997). *Kafzâde Fâ'izî'nin Zübdetü'l-eş'ârı*. Doktora Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı.
- 9) KILIÇ, Filiz (2010). "Sultan Süleyman Han". *Âşık Çelebi - Meşâ'irü'ş-şu'arâ (İnceleme - Metin)*. 3 cilt. İstanbul: İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları. C. 1. ss. 201-14.
- 10) KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha, KONCU Hanife, ÇAKIR Müjgan (2017). "Kanunî Sultan Süleyman Han İbn Yavuz Sultan Selim Han". *Mehmed Tevfik - Kafîle-i Şu'arâ*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları - e-kitap. ss. 39-42.
- 11) KUTLUK, İbrahim (1997). "Zikr-i Sultân Süleymân Hân". *Beyânî Musa bin Cârullah - Tezkiretü'ş-şu'arâ*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi. ss. 12-13.
- 12) SOLMAZ, Süleyman (2005). "Ravza-i Evvel (Sultan Süleyman Han)". *Ahdi ve Gülşen-i Şu'arâsı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını. ss. 91-95.
- 13) SUNGURHAN EYDURAN, Aysun (2008). "Zikr-i Sultân Süleymân Hân". *Beyânî - Tezkiretü'ş-şu'arâ*. 2 cilt. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları - e-kitap. C. 2. ss. 7-8.
- 14) ——— (2009). "Zikr-i Hazret-i Sultân Süleymân Han". *Kınalızâde Hasan Çelebi - Tezkiretü'ş-şu'arâ*. 3 cilt. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları - e-kitap. C. 2. ss. 78-83.
- 15) ZAVOTÇU, Gencay (2009). "Hazret-i Sultan Süleyman Han İbnü's-Sultan Selim Han". *Rıza Tezkiresi (İnceleme-Metin)*. İstanbul: Sahhaflar Kitap Sarayı. ss. 80-81.

Sonuç

Kanunî Sultan Süleyman hükümdarlığı, siyasetçiliği, askerliği yönlerinden tarihte önemli bir yer ettiği gibi Muhibbî mahlasıyla yazdığı şiirlerle divân şiiri geleneği içinde de adından övgüyle söz ettirmeyi başarmıştır. Sultan Süleyman'ın tarihî yönünü ele alan çalışmaların sadece künyeleri toplandığında bile çalışmaların oldukça hacimli bir eser oluşturacak kadar fazla olduğu görülecektir. Bu çalışmada Kanunî Sultan Süleyman'ın Muhibbî kimliğini ve bu kimlikle ortaya koyduğu eserleri ele alan çalışmaların bibliyografyası hazırlandı.

Çalışmada Muhibbî'nin edebî kişiliği ve eserleri ile ilgili kısa bilgi verildikten sonra bibliyografya kavramı üzerinde kısaca duruldu. Ardından Muhibbî'nin eserlerinin nüshaları listelendi. *Türkçe Dîvân* ve *Farsça Dîvân* olmak üzere iki eseri bulunan şairin *Türkçe Dîvânı*'nın 39, *Farsça Dîvânı*'nın 5 nüshası tespit edildi.

Bibliyografyanın ikinci kısmını Muhibbî'nin eserleri ve edebî kişiliği üzerine yapılmış çalışmalar oluşturmaktadır. Çalışmalara bakıldığında yoğunluğun *Türkçe Dîvân* üzerinde olduğu, *Farsça Dîvân* üzerine yapılmış çalışmaların sayısının ise birkaç tane ile sınırlı kaldığı görülür.

Bibliyografyada listelenen çalışmalar türlerine göre tasnif edildi. Çalışmaların türleri ve çalışma sayıları şu şekildedir:

1. Ansiklopedi Maddeleri (5)
2. Antolojiler (28)
3. Bildiriler (23)
4. Edebiyat Tarihleri (11)
5. Gazete Yazıları (2)
6. Kitaplar (22)
7. Kitap Bölümü (30)
8. Kitap Tanıtım-Eleştiri-İnceleme (7)
9. Makaleler (68)
10. Şiir Yayını (18)
11. Tezler (Bitirme-Yüksek Lisans-Doktora Tezleri) (24)
12. Tezkireler (15)

Muhibbî ile ilgili çalışmalarımızda kaynak taraması yaparken çalışmaların sayısının artması ve böyle bir bibliyografya çalışmasının eksikliği Muhibbî üzerine bibliyografya hazırlama düşüncesi doğurdu. Ulaşabildiğimiz kaynakların tasnif edilip listelendiği bu bibliyografya bu alanda çalışacak araştırmacılara kolaylık sağlamayı amaçlamaktadır. Bir eksiksizlik iddiasında olmayan bu bibliyografyaya gözden kaçan kaynakların ve yeni yapılan çalışmaların eklenmesiyle listedeki çalışmaların sayısı artacaktır.

Kaynakça

- AK, Coşkun (1977). *Muhibbî Dîvânı*. Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi.
- (1987). *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin) - Kanunî Sultan Süleyman*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- (2006a). *Muhibbî – Farsça Dîvân (Metin – Çeviri)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- (2006b). *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin) – Kanunî Sultan Süleyman*. 2 cilt. Trabzon: Trabzon Valiliği Yayınları.
- ATASOY, Nurhan (2016). *Muhibbî Dîvânı / Süleyman I*. İstanbul: MASA.
- AYDIN, Erhan (1996). “Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Yapılmış Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Üstü Tezler Bibliyografyası”. *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. S. 7. ss. 455-65.
- AYDIN, Şadi (2001). *Türk Edebiyatında Farsça Dîvân ve Dîvânçeler*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- (2002). “Farsça Dîvân Sahibi Osmanlı Sultanları ve Dîvânlarının Nüshaları”.

- Nüsha - Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*. C. 2. S. 6. ss. 45-56.
- BEYAZIT, İsmail (2005). *Dîvân-ı Muhibbî / Süleyman I, 974/1566*. Zonguldak: Ereğli Demir Çelik Fabrikası T.A.Ş.
- ÇABUK, Vahit (1980). *Dîvân-ı Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman'ın Şiirleri)*. 3 cilt. İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.
- GELEN, Kasım (1989). *Kanunî Sultan Süleyman'ın Farsça Dîvânı*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edebiyat Fakültesi Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- İSEN, Mustafa, BİLKAN Ali Fuat, DURMUŞ Tuba İşımsu (2012). “Kanunî Sultan Süleyman (Muhibbî, 1494-1566)”. *Sultanların Şiirleri Şiirlerin Sultanları*. İstanbul: Kapı Yayınları. ss. 109-30.
- KARATAŞ, Turan (2001). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Perşembe Kitapları.
- KUT, Günay (2001). *Muhibbî Dîvânı: Nuruosmaniye Kütüphanesi No 3873'teki Karamemi Tezhipli Nüshasının Tıpkıbasımı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- MODARRESİ, Fatemeh, Vahid Rezaei HAMZEKANDİ (2014). *Muhibbî Mahlaslı Kanunî Sultan Süleyman'ın Dîvân Külliyatı: Farsça ve Türkçe Dîvânı*. Urumiye: Buta Yayıncılık.
- ÖNAL, Sevdâ (2003). *Klasik Türk Edebiyatı Bibliyografyası (1930-2003)*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- SAVRAN, Huri (1997). *Eski Türk Edebiyatı Sahasıyla İlgili Yayınlanmış Makaleler Bibliyografyası (1952-1991)*. Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- TDK (2008). *Yabancı Sözlere Karşılıklar Kılavuzu*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- YAVUZ, Kemal, YAVUZ Orhan (2016). *Muhibbî Dîvânı – Bütün Şiirleri (İnceleme – Tenkitli Metin)*. 2 cilt. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- YAVUZ, Orhan vd. (2014). *Muhibbî Dîvânı - Bölge Yazma Eserler Nüshası (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)*. Konya: Palet Yayınları.
- (2014). *Muhibbî Dîvânı - Kendi Hattıyla*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.
- YILMAZ, Ali (1996). *Kanunî Sultan Süleyman'a Yazılan Kasideler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.